

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z zajęć rozwijających z literatury dla klasy 3 branżowej szkoły I stopnia

Numer i zagadnienie lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
1. Dramat pokolenia Kolumbów w wybranych tekstach kultury.	- wymienić najważniejszych twórców polskiej literatury z okresu II wojny światowej;	- określić tematy omówionych tekstów kultury;	- wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pokolenie Kolumbów</i> w kontekście życia i twórczości, np. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego; - wyjaśnić, na czym polegała tragedia pokolenia młodych Polaków w czasie II wojny światowej;	- omówić obrazy przeszłości, teraźniejszości i przyszłości ukazane w omówionych tekstach kultury literatury wojennej;	- omówić motyw apokalipsy spełnionej w twórczości poetów pokolenia Kolumbów.
2. Język złożony ze znaków i ich klasyfikacja.	- wyjaśnić pojęcia znaku językowego oraz języka jako systemu znaków, dokonując ich klasyfikacji;	- rozpoznać znaczenie przykładowych znaków - określić słowa i ich połączenia oraz mniejsze części wyrazów jako znaki językowe	- wyjaśnić treść przykładowych znaków językowych	- odróżnić znaki konwencjonalne od znaków naturalnych - opracować znak ikoniczny dla firmy związanej z daną branżą	- wyróżnić funkcje języka: generatywną, poznawczą, socjalizującą, kulturotwórczą.
3. Zagłada wartości w wybranych tekstach kultury literatury wojennej.	- określić tematykę omówionych tekstów kultury literatury wojennej;	- omówić elementy świata przedstawionego omówionych tekstów kultury literatury wojennej;	- wyjaśnić pojęcie: <i>człowiek zlagrowany</i> - scharakteryzować rzeczywistość obozową i sytuację więźniów na podstawie wybranych fragmentów omówionych tekstów kultury literatury wojennej;	- podjąć próbę oceny zachowania poznanych bohaterów literatury wojennej.	- na wybranych przykładach omówić język i styl tekstów kultury literatury wojennej.
4. Akt komunikacji i jego elementy.	- wyjaśnić pojęcie: <i>akt komunikacji</i> , określając nadawcę i odbiorcę	- wymienić elementy aktu komunikacji;	- sformułować komunikaty odpowiadające wybranym sytuacjom;	- określić znaczenie poszczególnych elementów aktu	- wskazać dominujący element aktu komunikacji

To się czyta!

	przykładowych komunikatów;			komunikacji w zależności od funkcji wypowiedzi;	w wypowiedziach pełniących różne funkcje.
5. Powojenna literatura emigracyjna.	- wymienić przedstawicieli powojennej literatury emigracyjnej;	- określić wybrane ważne tematy literatury polskiej po 1945 roku;	- omówić przeżycia wewnętrzne podmiotu lirycznego wybranego tekstu kultury literatury emigracyjnej;	- odszukać w omawianym utworze aluzję literacką i wyjaśnić jej znaczenie;	- wyjaśnić znaczenie metafory życia na podstawie wybranego tekstu kultury literatury emigracyjnej.
6. Różne odmiany polszczyzny.	- rozróżnić język ogólnonarodowy i odmiany terytorialne polszczyzny;	- odszukać w przykładowych tekstach elementy gwarowe;	- wyjaśnić, co to jest regionalizm i podać przykłady regionalizmów;	- poprawnie posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;	- podać przykłady słownictwa charakterystycznego dla wybranej odmiany środowiskowej i zawodowej języka.
7. Zwycięstwo prymitywnej siły w wybranym tekście kultury.	- przedstawić bohaterów omówionego tekstu kultury (np. w „Tangu” Sławomira Mrożka) i określić ich relacje rodzinne;	- wypowiedzieć się na temat sytuacji rodzinnej i postaw bohaterów omówionego tekstu kultury, np. w „Tangu”;	- scharakteryzować wybraną postać, - omówić sposób przejęcia władzy przez prymitywną siłę, przedstawiony np. w dramacie Sławomira Mrożka;	- wyjaśnić symboliczne znaczenie omówionego tekstu kultury;	- wymienić cechy charakterystyczne groteski i wskazać jej elementy w omówionym tekście kultury.
8. Zasady etykiety językowej.	- wskazać zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych lub pisemnych;	- poprawnie posługiwać się terminem <i>etykieta językowa</i> - podać przykłady sytuacji, w których stosuje się zasady etykiety językowej;	- wskazać przykłady zwrotów grzecznościowych używanych przez nadawcę i odbiorcę w różnych sytuacjach komunikacyjnych;	- poprawnie stosować zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych;	- podać przykładowe sformułowania i zwroty grzecznościowe, które można wykorzystać w rozmowie z klientem.
9. Władza na scenie i na ekranie.	- podać przykłady filmów i seriali podejmujących temat władzy;	- wypowiedzieć się na podstawie recenzji wybranego filmu, np.: <i>Żelazna Dama</i> – na temat kariery politycznej Margaret Thatcher	- wymienić pozytywne i negatywne cechy bohaterki obejrzanego filmu;	- omówić temat władzy na przykładzie wybranego filmu lub serialu;	- przedstawić motyw władzy w wybranych dziełach literackich i teatralnych –

					od starożytności do współczesności.
10. Władza przeciwko młodym w wybranym opowiadaniu Marka Nowakowskiego.	- określić elementy świata przedstawionego w opowiadaniu: czas i miejsce akcji, bohaterów i wydarzenia;	- zaprezentować podstawowe informacje o życiu i twórczości Marka Nowakowskiego;	- opisać na podstawie fragmentów tekstu sytuację obywateli, w tym ludzi młodych, w czasie stanu wojennego;	- omówić i ocenić postawy uczniów wobec dyktatury wojskowej ukazane w utworze Marka Nowakowskiego, - wyjaśnić tytuł opowiadania;	- przygotować notatkę na temat stanu wojennego w Polsce na podstawie informacji z różnych źródeł.
11. Władza w literaturze polskiej XX wieku.	- wymienić utwory literackie i inne teksty kultury XX w. zawierające motyw władzy;	- podać tytuły wybranych piosenek poetyckich i określić ich tematykę;	- przedstawić przykłady różnych postaw obywateli wobec władzy na podstawie wybranych utworów literatury polskiej XX w.;	- uzasadnić, że poznane teksty kultury stanowią ostrzeżenie przed dyktaturą;	- wyjaśnić, dlaczego w literaturze XX w. często pojawia się temat władzy.
12. Etyka słowa i inne składniki kultury języka	- wskazać wypowiedzi wyrażające pozytywny lub negatywny stosunek nadawcy do przedmiotu wypowiedzi;	- rozpoznać w przykładowym tekście wypowiedzi wartościujące, - określić podstawowe zasady kultury języka;	- wartościować wypowiedzi językowe, wykorzystując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; - stosować zasady kultury słowa w różnych sytuacjach komunikacyjnych;	- wyjaśnić znaczenie eufemizmów - przyporządkować eufemizmy do odpowiednich wyrazów lub zwrotów;	- omówić znaczenie składników kultury języka: poprawności i sprawności językowej, etyki i estetyki słowa,
13. O funkcjach pracy w naszym życiu	- zrelacjonować treść tekstu <i>Po co pracujemy?</i>	- wskazać powody podejmowania pracy – na podstawie poznanego tekstu;	- wymienić pozytywne i negatywne skutki pracy dla jednostki i rodziny; - przedstawić własną opinię o znaczeniu pracy w życiu człowieka;	- przygotować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy praca nadaje sens życiu człowieka?</i>	- wypowiedzieć się na temat przemian form pracy we współczesnym świecie.
14. Praca artysty w wybranych wierszach Zbigniewa Herberta.	- określić temat wybranych wierszy;	- wypowiedzieć się na temat pracy artysty ukazanej w omawianym utworze;	- wyjaśnić termin: <i>wiersz wolny</i> i wskazać jego cechy na podstawie omawianego utworu;	- wyjaśnić termin: <i>sztuka naiwna</i> - podać przykłady dzieł zaliczanych do sztuki naiwnej i uzasadnić swój wybór;	- opisać wybrany obraz polskiego malarza – przedstawiciela sztuki naiwnej.

15. O pracy lekarza stażysty w książce Adama Kaya.	- zreferować treść fragmentów dziennika Adama Kaya;	- omówić motywy wyboru zawodu lekarza przedstawione w utworze Adama Kaya;	- wskazać na podstawie tekstu trudności związane z wykonywaniem wymarzonego zawodu lekarza;	- wymienić cechy dziennika jako formy wypowiedzi, - zredagować fragment dziennika dotyczący pracy w wybranym zawodzie, z wykorzystaniem słownictwa branżowego;	- odszukać przykłady utworów literackich lub innych tekstów kultury opisujących wybrany zawód.
16. Argumenty i chwyt erystyczne stosowane w dyskusji.	- rozpoznawać argumenty oparte na faktach oraz oparte na emocjach;	- dobierać argumenty za wybraną tezę i przeciw niej;	- wyróżnić argumenty rzeczowe, logiczne i emocjonalne; - rozpoznawać chwyt erystyczne, w tym argument <i>ad personam</i> , argumenty siły;	- wyszukać przykłady argumentów <i>ad personam</i> oraz argumentów siły w wypowiedziach, w tym w wypowiedziach internetowych;	- sformułować odpowiedź na argument <i>ad personam</i> z zachowaniem zasad etyki słowa.
17. Sztuka dyskusowania.	- poprawnie posługiwać się terminami dotyczącymi dyskusji: <i>teza, argumenty, kontrargumenty</i> ;	- odróżnić rozmowę, spór, kłótnię od dyskusji, - określić tezę przykładowej dyskusji, - przygotować argumenty do dyskusji na wybrany temat;	- sformułować kontrargumenty do podanych argumentów, - zastosować argumenty i kontrargumenty w dyskusji;	- wskazać błędy w przykładowej argumentacji, - poprawić wskazane błędy w argumentacji;	- omówić rolę moderatora w dyskusjach na forach internetowych.
18. A gdyby mniej pracować?	- określić tezę, zawartą w tekście Bertranda Russella: „ <i>Pochwała lenistwa</i> ”;	- odszukać w tekście argumenty potwierdzające tezę o konieczności ograniczenia ilości pracy;	- wyjaśnić, jak skrócenie czasu pracy może wpłynąć na jakość życia;	- określić tekst Bertranda Russella jako esej, - przygotować argumenty do dyskusji o skróceniu czasu pracy;	- uczestniczyć w dyskusji na temat skrócenia czasu pracy, stosując odpowiednią argumentację
19. Podsumowanie – blaski i cienie pracy.	- wymienić przykładowe utwory literackie i inne teksty kultury, których tematem jest ludzka praca;	- podać przykłady pozytywnych aspektów pracy, ukazane w poznanych utworach;	- zredagować wypowiedź pisemną na temat wyboru przyszłego zawodu;	- omówić korzyści i zagrożenia związane z pracą, na podstawie wybranych utworów;	- wypowiedzieć się na temat przemian modelu pracy we współczesnej gospodarce

					i współczesnym życiu społecznym.
20. Cechy kultury popularnej.	- poprawnie posługiwać się terminem: „ <i>kultura popularna</i> ”, - wymienić przykładowe teksty kultury popularnej, np. seriale, programy telewizyjne, utwory muzyczne, audycje radiowe, gry.	- wypowiedzieć się na temat ulubionego tekstu kultury popularnej;	- omówić najważniejsze cechy kultury popularnej, - odróżnić dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej;	- przedstawić własną opinię dotyczącą wybranych tekstów kultury popularnej;	- przygotować infografikę poświęconą ulubionemu pisarzowi lub twórcy kultury popularnej.
21. Problemy komunikacji internetowej.	- krytycznie odbierać informacje zamieszczane w Internecie, Sprawdzać wiarygodność i rzetelność informacji;	- rozpoznawać fake newsy w przykładowych wypowiedziach internetowych;	- negatywnie ocenić zjawisko trollowania;	- rozpoznawać sposoby oznaczania wypowiedzi ironicznych w Internecie;	- sformułować zasady ochrony użytkowników Internetu przed fake newsami.
22. Kultura masowa w wybranym wierszu Wisławy Szymborskiej.	- określić temat wiersza Wisławy Szymborskiej;	- przedstawić najważniejsze informacje o życiu i twórczości Wisławy Szymborskiej;	- omówić sytuację liryczną w wierszu Wisławy Szymborskiej;	- zredagować zaproszenie na spotkanie autorskie z wybranym twórcą kultury wysokiej;	- zgromadzić argumenty „za” i „przeciw” do rozważenia problemu: <i>Na co lepiej poświęcać czas – poznawanie dzieł kultury wysokiej czy dzieł kultury popularnej?</i>
23. Piosenka jako zapis wspólnego doświadczenia.	- wskazać elementy świata przedstawionego we fragmencie powieści „ <i>Król</i> ”;	- opisać ulubiony rodzaj muzyki i jego reprezentantów;	- określić emocje publiczności ujawniające się podczas koncertu opisanego w tekście Katarzyny Ryrych - omówić przeżycia artysty ukazane we fragmencie „ <i>Króla</i> ”;	- określić wypowiedź bohatera powieści „ <i>Król</i> ” jako monolog wewnętrzny;	- sformułować wypowiedź ustną lub pisemną opisującą przeżycia związane z koncertem ulubionego artysty.
24. Poprawność interpunkcyjna.	- omówić zasady stosowania znaków interpunkcyjnych,	- stosować zasady poprawnej interpunkcji	- wskazać problemy związane z interpunkcją w wypowiedziach internetowych;	- wyodrębnić wtrącenia w tekście	- poprawnie stosować zasady interpunkcji

	w tym przecinka, średnika, wielokropka, cudzysłowu;	w wypowiedziach pisemnych;		przy pomocy znaków interpunkcyjnych;	w zdaniach wielokrotnie złożonych.
25. Kultura popularna jako źródło wskazówek życiowych.	- określić tematykę wybranego wywiadu prasowego;	- wskazać różnice między kulturą wysoką a kulturą popularną, - podać cechy wywiadu prasowego jako gatunku publicystycznego;	- wymienić postaci popkultury, które mogą być inspiracją dla nastolatków i uzasadnić swoją opinię;	- zredagować wypowiedź pisemną o postaciach popkultury stanowiących wzorzec lub inspirację dla młodych ludzi;	- wskazać bohaterów popkultury i zjawiska medialne, do których się ona odwołuje, - wyrazić opinię na temat omówionego tekstu.
26. Znaczenie kultury popularnej – podsumowanie.	- podać przykłady dzieł należących do kultury wysokiej i dzieł zaliczanych do kultury popularnej;	- wskazać ulubione utwory popkulturowe i uzasadnić swoją opinię;	- przedstawić popkulturowe postacie mogące stanowić wzory do naśladowania dla młodych ludzi;	- wymienić pozytywne i negatywne skutki oddziaływania kultury popularnej na odbiorców;	- omówić wybrane motywy literackie i kulturowe pojawiające się w piosenkach poetyckich wybranego twórcy.
27. Retoryka jako sztuka przemawiania.	- wymienić rodzaje przemówień;	- rozpoznać różne rodzaje przemówień na podstawie przykładowych wypowiedzi, - wskazać elementy budowy przemówienia jako formy wypowiedzi;	- określić cel przemówienia i dobrać do niego argumenty, - przygotować plan przemówienia;	- zredagować przemówienie na wybrany temat;	- omówić znaczenie stosowania pytań retorycznych w przemówieniu.
28. Świat realny i wirtualny.	- określić tematykę i główną myśl artykułu Ryszarda Kulika;	- wyjaśnić pojęcie: „ <i>świat wirtualny</i> ”;	- opisać na podstawie tekstu wpływ nowoczesnych technologii na komunikowanie się ludzi;	- wskazać wady i zalety nowych technologii;	- opisać instalację „ <i>Wchłonięci przez światło</i> ”.
29. Nierzeczywiste światy w literaturze i filmie.	- podać tytuły dzieł literackich i filmowych zawierających motyw nierealności świata;	- wskazać cechy charakterystyczne twórczości wybranego pisarza poznanego na lekcjach;	- wypowiedzieć się na temat obcości człowieka w świecie – na podstawie poznanych utworów literackich wybranych twórców;	- przedstawić motyw wirtualnych światów w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury;	- wypowiedzieć się na temat wpływu nowych technologii na kondycję człowieka i kształt współczesnego świata na podstawie

					wybranych dzieł literackich i filmowych.
30. Formy wypowiedzi: rozprawka.	- wymienić elementy wypowiedzi argumentacyjnej: wstęp, rozwinięcie (argumentacja), zakończenie.	- dobrać argumenty do podanej tezy lub hipotezy, - sformułować wstęp i zakończenie wypowiedzi argumentacyjnej;	- odszukać w przykładowej wypowiedzi argumenty logiczne, rzeczowe, emocjonalne, - przeanalizować plan wypowiedzi argumentacyjnej na podstawie przykładów;	- przygotować plan wypowiedzi argumentacyjnej na wybrany temat, - zredagować wypowiedź argumentacyjną;	- zredagować wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Życie człowieka – ważny temat poezji XX wieku?</i>